

Gyermekbarát utcák – gyermekbarát városi környezet

- ▷ A városvezetéseknek az utcákat a gyermekek és a szülők szempontjából kell megtervezniük.
- ▷ A padoktól a fákig, a világítástól a jelzőtábláig - az utcai tervezés legkisebb részlete is számít.
- ▷ A „Gyermekbarát utcák” útmutató gyakorlati tanácsokat ad a témában.

Skye Duncan

Director

Ankita Chachra

Senior Programme
Manager

Annie Peyton

Senior Programme
Associate

National Association
of City Transportation
Officials (NACTO) – Global
Designing Cities Initiative,
New York, USA

Rengeteg olyan utcát láthatunk szerte a világban, amelyek egészséges és biztonságos környezetet nyújtanak a gyermekeknek. A NACTO (egy 81 észak-amerikai várost és tömegközlekedésért felelős szervezetet tömörítő egyesület) 2019-ben utcatervezési útmutatót adott ki a „Gyermekbarát utcatervezéshez”, új gyakorlati megoldásokat kínálva ezek kivitelezéséhez. Nézzük tehát, mi tesz gyermekbaráttá egy városi környezetet?

A városok beépítettségének sűrűségét és eloszlását, valamint a legfontosabb csomópontok helyét leginkább a várostervezés határozza meg. A tömegközlekedés hatással van az oktatásra, a nyilvános terekre, és az egészségügyi szolgáltatásokra is. A forgalom és a nyilvános terek szabják meg, hogy a gyermekek és az őket kísérő felnőttek úgy érzik-e, biztonságosan mehetnek-e biciklivel az óvodákba, gyalog az iskolába, vagy rászánják-e magukat, hogy csúcsidőben a tömegközlekedést használják.

A legkisebb részlet is számít. Az épületek tervezésénél például nem mindegy, hogy hova helyezzük a bejárásokat és az ablakokat, hogy hova ültetünk fákat. Ezek mind nagyban befolyásolják a térhasználat élményét. Ezek az élmények pedig egyértelmű szerepet játszanak akkor, amikor eldöntjük, gyalog induljunk-e útnak, vagy autóval. Például az utcára néző ajtók és ablakok egyfajta nyugalmat sugároznak azzal, hogy „figyelik az utcát”, a fák védelmet nyújtanak a hőség elől, a jól elhelyezett utcai világítás pedig biztonságérzetet ad a nap 24 órájában. Az olyan építészeti részletek, mint napellenzők és padok lehetőséget adnak a gyermekeknek és szüleiknek, hogy leüljenek, megpihenjenek vagy egyenek egy falatot.

A járdák tervezése is kulcsfontosságú a gyermekek szempontjából: a rámpák a járdaszéleken segítik a babakocsik és egyéb mozgó eszközök használatát, a megfelelő szélesség (2,4 m, de legalább 1,8 m) pedig azt segíti elő, hogy a családtagok biztonságosan egymás mellett haladjanak. A járda melletti padok átgondolt elhelyezése fontos abból a szempontból, mennyire kényelmesen, mennyire árnyékos helyen etethetik meg a szülőket, vagy szoptathatják az anyák gyerekeiket, ami befolyásolhatja, hogy milyen hosszú időt töltenek adott városrészben.

A több útközbeli pihenőt lehetővé tevő várostervezési döntéseknek óriási hatásuk lehet. Az elkülönített buszsávok például megbízhatóbbá teszik a buszközlekedést: a szülők így könnyebben indulnak el tömegközlekedéssel az óvodába, iskolába, hiszen így kevésbé kell attól tartaniuk, hogy elkésnek. A közösségi kerékpárhasználat pedig hozzájárul ahhoz, hogy a kisgyerekes családok elinduljanak felderíteni közvetlen és távolabbi lakókörnyezetüket, eljussanak városi eseményekre, kellemesebben teljen a szabadidejük. Ha nem találkoznak pocsolókkal, mert az adott városrésznek megfelelő a vízelvezetési rendszere, az egy külön öröm.

Kutatások bizonyítják, hogy a városi környezet hatással van a gyermekek fejlődésére és kognitív képességeire, illetve jó esetben jelentős örömforrás lehet mind a gyerekeknek, mint a róluk gondoskodó felnőttek számára is.

A megállóban elhelyezett kreatív művészeti alkotások és játékok lekötik a gyerekeket várakozás közben, és még fejlesztőleg is hathatnak rájuk. Az utcák mellé ültetett gyógy- és fűszernövények pedig közelebb engedik a gyereket a természethez egy városi környezetben.

Bár a gyalogosoknak és kerékpárosoknak nyilvánvalóan fontos, hogy a járda felszíne folyamatos legyen, egy kis játék a kövezet mintázataiban, vagy akár a textúra változatossága lehetőséget ad a gyerekeknek, hogy játszva tanuljanak és ismerjék meg környezetüket mindennapi sétáik során. Az útjelző táblák, lehetőleg kiegészítve azzal az információval, mennyi ideig tart eljutni a különböző célpontokhoz gyalog, illetve biciklivel, hasznos segítséget jelentenek

➔ A cikk online itt olvasható: earlychildhoodmatters.online/2019-30

Az egyszerű dizájn részletek nagyban javíthatják a gyerekek és a szülők mindennapjait az utcán.

